

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad Sgrwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	09.06.26
Pwnc:	Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad 2025-26: sefyllfa gyfredol, heriau a chamau nesaf
Cadeirydd Sgrwtini:	Cynghorydd Sonia Williams

1. Pwy fydd yr aelod portffolio yn cyflwyno / arwain yr adroddiad?

Aelod Portffolio	Rôl
Cynghorydd Dafydd Roberts	Aelod Portffolio ar gyfer Addysg
Swyddog Gwasanaeth (yn cefnogi)	Rôl
Aaron Cadwaladr Evans	Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc

2. Pam y gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini ystyried y mater

Diben y papur hwn yw darparu sicrwydd a throsolwg o berfformiad presennol y Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad, gan amlygu'r hyn sy'n gweithio, y prif heriau gweithredol, a'r risgiau sy'n cael eu rheoli.

3. Rôl y Pwyllgor Sgrwtini ac argymhellion

- Er sicrwydd
- Er argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith
- Er gwybodaeth

Argymhelliad(ion):

A1 Gofynnir i'r Pwyllgor gynnig sylwadau ar yr adroddiad am y Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad 2025-26 a chynnig awgrymiadau ar effeithiolrwydd y cynnig i ysgolion Ynys Môn.

4. Sut mae'r argymhelliad(ion) yn cyfrannu at amcanion Cynllun y Cyngor?

Un o brif flaenoriaethau'r cyngor yw addysg. Mae Cynllun y Cyngor yn cynnwys uchelgais i sicrhau darpariaeth effeithiol ar gyfer heddiw a chenedlaethau'r dyfodol. Un o 3 nod y cynllun ydy "creu amodau a fydd yn galluogi pawb i gyrraedd eu potensial llawn" ac mae gwaith y

Gwasanaeth Dysgu a'r Bartneriaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cyfrannu at y nod hwn.

5. Themâu sgrwtini allweddol

Y meysydd allweddol ddylai'r Pwyllgor Sgrwtini ganolbwyntio arnynt:

1. Gwerth am arian.
2. Ansawdd y ddarpariaeth ADY.
3. Effeithiolrwydd gwasanaeth a ffocws ar y dysgwr.
4. Effaith ar sgiliau, cyflawniad a lles dysgwyr ag ADY.
5. Prif heriau / rheoli risgiau.
6. Camau nesaf.

6. Pwyntiau allweddol / crynodeb

Cyd-destun:

- Mae Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) wedi dod i rym ers mis Medi 2021. Bu trosglwyddiad graddol, ac ers mis Medi 2025 mae pob dysgwr wedi trosglwyddo o dan y Ddeddf newydd.
- Sefydlwyd y Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad ym mis Medi 2017 ar y cyd rhwng Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd. Mae'r gwasanaeth wedi esblygu dros y blynyddoedd ers hynny er mwyn ymateb i newidiadau yn y galw a'r cyd-destun ehangach. Cafodd ei adolygu'n allanol yn 2020, ac eto ym mis Rhagfyr 2023.
- Cafodd awdurdod Ynys Môn arolwg Estyn yn 2022.
- Mae pob ysgol yn derbyn cyllid i ddarparu ar gyfer dysgwyr gyda Chynllun
- Datblygu Unigol. Ers mis Mawrth 2025, mae pob ysgol yn derbyn cyllid ar sail fformiwla.
- Mae'r cytundeb presennol gyda Chyngor Gwynedd (Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd) yn dod i ben ar 31.08.2026, ac mae cyfnod o ymgynghori ynglŷn â strwythur y gwasanaeth ar gyfer Cyngor Sir Ynys Môn newydd ddod i ben. Owain Roberts fydd yn arwain y gwasanaeth hwn fel yr Arweinydd Strategol o fis Medi, ond mae hefyd yn cydlynu gwaith cynllunio a throsglwyddo i'r gwasanaeth newydd.

Crynodeb Gweithredol

Beth sydd wedi gweithio'n dda

- Cwblhawyd y trosglwyddo i'r trefniadau newydd yn llwyddiannus, gan gynnwys cydweithio ag ysgolion a cholegau i drosglwyddo dysgwyr i Gynlluniau Datblygu Unigol (CDU).

- Mae trefniadau datrys anghydfod wedi'u sefydlu, gyda nifer isel o achosion tribiwnlys y llynedd a'r mwyafrif wedi'u datrys.
- Mae trefniadau trosglwyddo ôl-16 wedi'u sefydlu ac wedi cael eu canmol gan bartneriaid, gyda diffyg anghydfodau rhwng pobl ifanc/rhieni a'r awdurdod.
- Mae mecanweithiau sicrwydd ansawdd ar waith ar gyfer adolygu CDUau a monitro darpariaeth, gyda chydweithio agos rhwng ysgolion a'r timau arbenigol.

Heriau allweddol

- Mae'r galw am gymorth a chymhlethdod anghenion yn cynyddu tra bo adnoddau'n prinhaus, ac mae hyn yn cynyddu'r pwysau ar ysgolion (gan gynnwys baich gwaith y Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol (CLADY)) a chapasiti'r gwasanaeth.
- Mae'r galw am leoliadau arbenigol yn parhau i gynyddu, gyda heriau i gynnal rhai dysgwyr dwys a chymhleth yn y prif lif yn sgil cyfyngiadau cyllidebol.
- Mae heriau recriwtio mewn rhai rolau arbenigol – yn enwedig seicolegwyr addysgol sy'n medru'r Gymraeg – sy'n elfen statudol allweddol o fewn y Ddeddf.
- O ran cynhwysiad, mae heriau parhaus ynghylch presenoldeb, gwaharddiadau a chynnydd mewn anghenion cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol mewn rhai cyd-destunau.

Prif gamau gweithredu a blaenoriaethau ar gyfer gwasanaethau ADYaCh newydd Ynys Môn o fis Medi 2026:

- Gwneud y mwyaf o'r strwythur integredig rhwng y Gwasanaeth Dysgu a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd i ddatblygu ein darpariaethau trwy edrych ar anghenion dysgwyr a'u teuluoedd mewn ffordd holistaidd a gwybodus am drawma.
- Cydweithio gyda'r Fforwm ADYaCh a phartneriaid i leihau biwrocratiaeth, cryfhau trefniadau cydweithio a monitro'r drefn gyllido newydd.
- Parhau i fapio'r galw tebygol am ddarpariaeth arbenigol a chynllunio'n strategol o amgylch capasiti a mathau o ddarpariaeth.
- Datblygu'r ddarpariaeth cynhwysiant (gan gynnwys gwaith amlasiantaethol) a chynnal y ffocws ar ymyrraeth gynnar, presenoldeb a chymorth lles.
- Monitro perfformiad a'r prif dueddiadau drwy'r data er mwyn addasu'r ymateb yn unol â'r anghenion a'r capasiti sydd ar gael.

ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL

Beth sydd wedi gweithio'n dda

- Mae'r trosglwyddiad i'r Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 newydd wedi'i gwblhau mis Medi 2025 ac wedi bod yn llwyddiannus o ran:
- Cydweithio gyda'r ysgolion a'r colegau i drosglwyddo dysgwyr i
 - Gynlluniau Dysgu Ychwanegol o'r hen drefniadau Datganiadau yn llwyddiannus.

- Systemau datrys anghydfod gyda rhieni, ysgolion a'r swyddogion ansawdd ADY wedi eu sefydlu gyda 3 apêl tribiwnlys y llynedd, gyda dau yn cael eu datrys a'r awdurdod yn ennill y drydedd apêl.
- Sefydlu systemau trosglwyddo disgyblion ôl-16 i'r coleg yn llwyddiannus. Mae'r broses hon wedi cael ei chanmol gan y coleg a'r ysgolion, ac nid oes yr un achos o anghydfod rhwng pobl ifanc a/neu eu rhieni a'r awdurdod lleol.
- Parhau i gydweithio gyda'r Fforwm ADY Penaethiaid ac wedi sefydlu trefn gyllido newydd a pharhau i'w monitro gyda'r penaethiaid cynradd.
- Mae perthynas weithio glos rhwng yr ysgolion a'r timau ADYaCh, ac mae adnabyddiaeth dda o'r ddarpariaeth gan yr ALLI.
- Mae cydweithio gyda'r Gwasanaeth Plant a Theuluoedd mewn perthynas â dysgwyr sy'n Blant Mewn Gofal dan yr awdurdod, ac mewn lleoliadau all-sirol o ran cynllunio a gweithredu ar y ddarpariaeth sydd wedi ei nodi yn y CDU.
- Mae cydweithio agos yn strategol ac yn weithredol gyda'r Swyddog Arweiniol Clinigol Dynodedig Addysg ADY, Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr sy'n sicrhau adnabyddiaeth gynnar o anghenion yn yr oed cyn-ysgol, ac wrth gwrs mae hyn yn rhan allweddol o'n prosesau cydweithio a datrys anghydfod gyda rhieni.
- Mae'r Cod yn nodi ei bod yn ofyn statudol i ysgolion a'r ALLI 'gadw eu darpariaeth o dan adolygiad parhaus'. Mae hyn yn cynnwys dod i farn ynglŷn â pha mor effeithiol yw'r ddarpariaeth, a'r ymyraethau sy'n cael eu cynnig. Mae proses yn ei lle i sicrhau fod hyn yn digwydd. Mae'r broses adolygu CDUau yn llwyfan i'r Gwasanaeth Ansawdd fonitro'r darpariaethau ar y CDU. Mae'r timau arbenigol hefyd yn monitro cynnydd y dysgwyr sy'n derbyn eu mewnbwn yn dymhorol, gyda'r mwyafrif yn gwneud cynnydd da.
- Mae aelod o Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth ADY yn eistedd ar Fwrdd Cefnogi Amlasiantaethol Ysgolion yr awdurdod, ac mae hyn yn fodd i gadw llygaid ar ansawdd ADY.
- Rydym wedi sefydlu Fforwm Penaethiaid Cynradd ADY ers 2022. Mae gan y fforwm raglen waith, ac mae cynnydd yn erbyn y cynllun gweithredu.
- Mae gennym system CDU ar-lein. Mae Is-grŵp CDU wedi ei sefydlu fel bod llais yr ysgolion yn cael ei fynegi er mwyn sicrhau fod gwelliannau ymarferol i sicrhau lleihau baich gwaith y cydlynwyr ADYaCh yn ein hysgolion.

Heriau allweddol:

- Mae cyfrifoldeb statudol y Ddeddf ADY wedi ymestyn o ran elfennau cyfreithiol i lawr i'r haen isaf ym maes ADY. Oherwydd hyn, mae pwysau gwaith ar ysgolion wedi cynyddu o ran gwaith y CLADY, a hefyd y ddarpariaeth y mae ysgolion yn gorfod eu darparu. Mae hyn yn her i ysgolion, yn enwedig yn lle mae cyllidebau'n crebachu, a'r gallu i ryddhau'r CLADY i gyflawni'r rôl yn her.
- Mae anghenion disgyblion yn cynyddu ac yn gynyddol heriol ac yn ogystal mae adnoddau'n brin ac yn prinhaus. Gwelir hyn o fewn ein hysgolion a hefyd i'r Tîm ADY

wrth i gyfeiriadau am wasanaeth gan yr ysgolion gynyddu'n sylweddol. Er bod grantiau ym maes ADY yn cael eu darparu gan Lywodraeth Cymru, nid ydynt yn cyfateb i'r cynnydd hwn mewn gofyn ac nid oes sicrwydd o arian yn ailadrodd, felly mae'n anodd cynllunio'n strategol.

- Mae'r galw am leoliad arbenigol yn dal i gynyddu. Mae gennym ddysgwyr dwys a chymhleth sydd angen eu cefnogi yn y prif lif, ond mae'r her o wneud hyn yn cynyddu yn sgil cyllideb. Mae hyn yn gyrru rhieni i wneud ceisiadau am ysgol arbennig.
- Mae gallu ysgolion i benodi unigolion i swyddi fel cymorthyddion dysgu o fewn ysgol yn her, ac yn rhoi straen ar fap darpariaeth ysgolion pan fo swyddi gweigion.
- Mae'r drefn o hyfforddi seicolegwyr addysgol trwy Brifysgol Caerdydd yn effeithio ar ein gallu i recriwtio seicolegwyr addysgol sy'n medru'r Gymraeg. Mae'n rôl statudol o fewn y ddeddf, ac yn rôl allweddol o ran adnabod y ddarpariaeth y mae'r dysgwyr ei hangen.

Camau gweithredu a blaenoriaethau

- Cydweithio ar raglen waith y Fforwm ADYaCh, er enghraifft:
 - Rhoi sylw i rôl y Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol, lleihau biwrocratiaeth, a threfniadau cydweithio ar draws y dalgylchoedd
 - Monitro a gwerthuso'r drefn cyllido newydd
 - Sicrhau bod y gwasanaeth ADYaCh yn addasu i ymateb i ofynion ysgolion Ynys Môn.
- Parhau gyda'r gwaith o fapio'r galw tebygol am fathau gwahanol o ddarpariaethau arbennig, a chynllunio'n strategol o gwmpas hyn ac o gwmpas capasiti'r ysgol arbennig a'r math o ganolfannau ADY sydd gennym o fewn yr awdurdod.
- Rhoi sylw i'r angen am ddull hyfforddi ar gyfer seicolegwyr addysgol. Mae hyn yn cynnwys trafodaethau ynglŷn â llwybr hyfforddi yng ngogledd Cymru (Prifysgol Bangor).

CYNHWYSIAD

Beth sy'n gweithio?

- Mae'r gefnogaeth sy'n cael ei chynnig i ysgolion Ynys Môn yn eang, e.e., hyfforddiant, modelu, adnoddau a mewnbwn uniongyrchol. Mae'r berthynas agos gyda'r ysgolion yn allweddol ar gyfer hyn.
- Mae'r gwasanaeth yn cynnig ystod o gefnogaeth i'r ysgolion i gynnal disgyblion sydd ag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol trwy dimau arbenigol, sef Cynnal Ymddygiad, Lles, Addysg Ddewisol yn y Cartref (ADdC) a Saesneg fel Iaith Ychwanegol (SIY) ynghyd â lleoliad arbenigol i nifer fach o ddisgyblion sydd angen pecyn cefnogaeth pwrpasol i gyfarch anawsterau ymddygiadol.
- Ers diwedd 2021, mewn partneriaeth â'r ysgolion a Gwasanaethau Plant rydym wedi gallu sefydlu hybiau addysg o fewn y bum ysgol uwchradd er mwyn cefnogi disgyblion blwyddyn 10 ac 11 yn bennaf nad ydynt yn ymdopi yn y prif lif. Comisiynwyd adolygiad o'r model hwn yn Rhagfyr 2023 ac adnabuwyd cryfderau yn enwedig gyda'r

gwaith integredig/amlasiantaethol sy'n cyfoethogi'r ddarpariaeth a hefyd yn cynnig argymhellion er mwyn cryfhau ymhellach. Mae hefyd cydweithio agos, e.e., o gwmpas dysgwyr sy'n anodd eu lleoli oherwydd anghenion cymhleth emosiynol ac ymddygiadol.

- Mae ystod o hyfforddiant a mewnbwn yn cael eu darparu ar gyfer cefnogi mapiau darpariaeth yr ysgolion gan gynnwys ymyrraeth diogelwch a pheynnau ar gefnogi lles emosiynol disgyblion.
- Mae'r Grant Cronfa Ffyniant Gyffredin wedi ein galluogi i gefnogi dros 100 o ddisgyblion Ynys Môn oedd wedi eu hadnabod fel risg o fod yn NEET yn Ynys Môn (pobl ifanc heb fod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant) trwy wella sgiliau, llesiant ac iddynt gwrdd â'u llawn botensial.
- Mae gwella presenoldeb wedi bod yn ffocws cyson i Gyngor Sir Ynys Môn. Mae'r cysylltiad rhwng presenoldeb da a dysgu'n glir. Mae gwaith sylweddol wedi'i wneud i wella presenoldeb dros y flwyddyn ddiwethaf, gan ddyrannu oriau swyddogion lles ychwanegol drwy Grant Presenoldeb Llywodraeth Cymru i dargedu gwelliannau presenoldeb unigolion penodol o fewn ysgolion, yn enwedig disgyblion oedd ym mlwyddyn 11.
- Fodd bynnag, er y bu gwelliant dros amser (gweler isod), mae llawer o waith i'w wneud i gau'r bwch ymhellach ac i atgyfnerthu gwelliannau mewn tuedd presenoldeb cadarnhaol, gan gynnwys yn enwedig gostyngiad mewn absenoldeb parhaus.
- Ledled Cymru, mae presenoldeb mewn ysgolion wedi dirywio ers dychwelyd i'r ysgol yn dilyn y pandemig ac yn araf yn gwella. Mae data presenoldeb Ynys Môn yn dangos cynnydd sy'n alinio â chynnydd siroedd eraill ar draws Gymru.

Cyfartaledd YM (Medi 23 – Rhagfyr 23)	Cyfartaledd YM (Medi 24 – Rhagfyr 24)	Cyfartaledd YM (Medi 25 – Mawrth 26)	Cyfartaledd Cymru (Medi 23 – Rhagfyr 23)	Cyfartaledd Cymru (Medi 24 – Rhagfyr 24)	Cyfartaledd Cymru (Medi 25 – Mawrth 26)
90.4%	90.7%	90.7%	90.5%	91%	90.9%

- Mae'r data presenoldeb uchod yn dangos tuedd o sefydlogi dros y cyfnodau a gyflwynir, gyda lefel Ynys Môn yn agos i gyfartaledd Cymru yn y cyfnod diweddaraf. Mae hyn yn gyson â'r darlun cenedlaethol ar ôl y pandemig, gyda heriau parhaus ond arwyddion o welliant graddol. Bydd y gwaith targedu gyda swyddogion lles, negeseuon i rieni a chefnogaeth gynnar i ysgolion yn parhau, gyda monitro parhaus.
- Mae hyfforddiant parhaus wedi arwain at gysondeb yn y gwasanaeth y mae'r ysgolion yn ei dderbyn, gyda mwy o waith targedu grwpiau penodol a ffocws ar gefnogaeth ymyrraeth gynnar.
- Ymddygiad/gwaharddiadau - Mae heriau amlwg yn parhau wrth fynd i'r afael ag anghenion cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol sylweddol disgyblion yn y cyfnod ar ôl y pandemig ac o ganlyniad, mae gwaharddiadau wedi bod ar gynnydd i gymharu â chyn y pandemig. Dros y flwyddyn ddiwethaf mae'r niferoedd wedi bod yn uchel.

Cynradd - Penodol

	23/24 (Medi – Rhagfyr)	24/25 (Medi – Rhagfyr)	25/26 (Medi – Mawrth 26)*

Nifer ysgolion	8	9	13
Nifer cyfnodau	33	50	58
Nifer dyddiau	78	78	114.5

Cynradd- Parhaol

	23/24 (Medi – Rhagfyr)	24/25 (Medi- Rhagfyr)	25/26 (Medi- Mawrth 26)*
Nifer ysgolion	0	1	2

Uwchradd – Penodol

	23/24 (Medi – Rhagfyr)	24/25 (Medi – Rhagfyr)	25/26 (Medi – Mawrth 26)*
Nifer ysgolion	5	5	5
Nifer cyfnodau	223	158	450
Nifer dyddiau	558	432	1132.5

Parhaol (uwchradd)

	23/24 (Medi – Rhagfyr)	24/25 (Medi – Rhagfyr)	25/26 (Medi – Mawrth 26)*
Nifer ysgolion	3	3	4
Nifer disgyblion	9	9	17

*Cyfnod 7 mis yn hytrach na 4 mis

- Mae'r tueddiadau gwaharddiadau uchod yn adlewyrchu heriau parhaus o ran anghenion cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol yn y cyfnod ôl-bandemig, ac mae hyn yn rhoi pwysau ar gapasiti ysgolion i gynnal dysgwyr yn y prif lif. Mae'r ymateb yn cynnwys cymorth gan dimau arbenigol, gwaith amlasiantaethol lle bo'n briodol, a datblygiadau cynhwysiant megis hybiau addysg.
- Mae gwelliant wedi bod yn hyn dros y tymor diwethaf gyda'r nifer o ddyddiau wedi lleihau.
- Mae amser aros am fewnbwn cwnsela wedi gostwng.

Heriau

- Mae darparu ar gyfer dysgwyr gydag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol yn her lle mae adnoddau'n prin, ond anghenion cymdeithas yn cynyddu.
- Mae anghenion mwy cymhleth yn amlygu yn y cynradd, yn benodol ar ôl cyfnod Covid-19.
- Mae lefel y gwaharddiadau'n parhau'n uwch na'r lefel dymunol ac er bod presenoldeb yn gweld cynnydd, mae'n parhau fel blaenoriaeth uchel. Mae'r gwasanaethau cynhwysiant yn parhau i weithredu amrywiaeth o fentrau lles ac ymddygiad gyda chefnogaeth cyllid grant Llywodraeth Cymru (sy'n ychwanegol i'r gyllideb graidd).
- Mae ceisiadau am fewnbwn cwnsela, sydd eto'n adlewyrchu'r angen, yn cynyddu gyda phlant ieuengach. Mae hyn yn rhoi pwysau ar gapasiti'r tîm.

- Addysg Ddewisol yn y Cartref - Mae cynnydd yn y nifer o deuluoedd sy'n dod i benderfyniad i addysgu eu plant gartref. Nid yw hyn yn unigryw i Ynys Môn, ac yn batrwm yn genedlaethol. Mae gan y gwasanaeth brosesau cadarn ar waith i fonitro ynghyd â pherthynas dda gyda nifer uchel o'r teuluoedd.

Camau gweithredu a blaenoriaethau

- Manteisio ar y strwythur newydd rhwng y Gwasanaeth Dysgu a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd i ddatblygu ein darpariaethau trwy edrych ar anghenion dysgwyr a'u teuluoedd mewn ffordd holistaidd sy'n wybodus am drawma. Bydd hyn yn cynnwys elfennau o'r gwaith sy'n cael ei amlygu uchod.
- Cydweithio'n agos gyda'r Fforwm ADYaCh, fel tîm integredig ar draws y cyngor a gyda'r bwrdd iechyd, i gryfhau'r ddarpariaeth. Mae hyn yn cynnwys creu darpariaeth arbenigol ar gyfer plant cynradd yn benodol, datblygu elfennau o'r ddarpariaeth hybiau uwchradd, ac ymyrraeth gynnar/mapiau darpariaeth ysgolion.
- Cydweithio gyda'r Fforwm ADYaCh ar elfennau cynhwysiad sydd yn y cynllun gweithredu.
- Datblygu'r ymgyrch presenoldeb er mwyn targedu cynnydd pellach mewn arferion presenoldeb, negeseuon i rieni, a rôl y swyddogion lles.
- Gwella ein prosesau ar gyfer ymgysylltu gyda theuluoedd sy'n dewis addysgu yn y cartref (Addysg Ddewisol yn y Cartref), er mwyn cryfhau'r cyswllt a'r cydweithio gyda'r teuluoedd hyn.

7. Asesiadau effaith

7.1. Asesiad effaith integredig (ystyriaethau cydraddoldeb, y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol, a'r Gymraeg) wedi ei gynnal?

Do

Naddo

Os naddo, eglurwch pam:

7.2 Effeithiau posibl ar grwpiau gwarchodedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Mae'r Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cydymffurfio â Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thriwlynys Addysg (Cymru) 2018.

Mae'r ddarpariaeth ADYaCh yn berthnasol i nifer o nodweddion gwarchodedig yn benodol anabledd, ac felly mae'r gwasanaeth yn ystyried effaith polisïau ac arferion ar fynediad, cysondeb a thegwch. Mae hyn yn cynnwys:

- Sicrhau bod prosesau CDU yn hygyrch i deuluoedd (gan gynnwys cyfathrebu a chymorth)
- Monitro data perthnasol i adnabod unrhyw wahaniaethau mewn profiad neu ganlyniadau rhwng grwpiau

- Gweithio'n agos â Gwasanaethau Plant a Theuluoedd ar gyfer dysgwyr sy'n Blant Mewn Gofal
- Defnyddio mecanweithiau datrys anghydfod i leihau effaith negyddol ar deuluoedd.

7.3 Effeithiau posibl ar bobl sy'n dioddef anfantais economaidd-gymdeithasol (penderfyniadau strategol)

Er nad yw'r adroddiad hwn yn gwneud penderfyniad strategol newydd ar flaenoriaethau, mae gwaith ADYaCh yn cyfrannu'n uniongyrchol at leihau anghydraddoldebau canlyniadau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol (e.e., mynediad at gymorth, presenoldeb, cynnal yn y prif lif). Caiff y gwasanaeth effaith y gwaith hwn ei fonitro drwy'r DPA ac mewn partneriaeth ag ysgolion i dargedu ymyrraeth gynnar.

7.4 Effeithiau posibl ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Mae'r Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cynnig gwasanaeth cyflawn drwy gyfrwng y Gymraeg. Cydnabyddir, fodd bynnag, fod heriau gweithlu mewn rhai rolau arbenigol yn gallu effeithio ar gapasiti, ac mae mesurau lliniaru ar waith i sicrhau parhad gwasanaeth dwyieithog.

Mae'r gwasanaeth yn gweithredu'n unol â'r egwyddor o beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg ac o gynyddu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg. Cydnabyddir heriau gweithlu mewn rhai rolau arbenigol (e.e., seicolegwyr addysgol) ac mae mesurau lliniaru ar waith drwy gynllunio'r gweithlu a threfniadau gweithredu er mwyn cynnal gwasanaeth dwyieithog o ansawdd.

7.5 Effaith posibl ar darged Carbon Sero Net y Cyngor

Niwtral

Nid yw'r adroddiad hwn yn debygol o gael effaith carbon sylweddol yn uniongyrchol. Fodd bynnag, lle bo gweithgareddau'n cynnwys teithio neu gomisiynu/caffael, caiff dewisiadau sy'n lleihau allyriadau (e.e., defnyddio cyfarfodydd hybrid a lleihau teithiau diangen) eu hystyried yn unol â chanllawiau adrodd sero-net y sector cyhoeddus.

8 Goblygiadau ariannol

Bydd y Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn parhau i weithredu o fewn y gyllideb gytunedig hyd at 31/08/2026, ac nid oes arwyddion presennol o orwariant. Serch hynny, mae'r cynnydd mewn galw a dibyniaeth ar rai ffrydiau grant ar gyfer mentrau penodol yn parhau i greu pwysau capasiti.

9 Atodiadau

--

10 Awdur yr adroddiad a phapurau cefndir

Ffion Edwards-Ellis
